

Co-funded by
the European Union

Orgány EU podílející se na legislativním procesu EU, legislatura EU

Název projektu: **Naše EU - Cesta "domů" do Evropy**

Výzva: ERASMUS-JMO-2023-OFET-LEARNING-EU

Číslo projektu: 101127073 Název tématu

Použité zdroje:

- FIALA, Petr; KRUTÍLEK, Ondřej a PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 3., aktualizované, rozšířené a doplněné vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2018. ISBN 978-80-7325-450-6.
- SNYDER, Timothy. *Cesta k nespodobě: Rusko, Evropa, Amerika*. V českém jazyce vydání první. Přeložil Martin POKORNÝ. V Praze: Paseka, 2019. ISBN 978-80-7432-981-4.
- *Hyde Park Civilizace: Jean Tirole*. Online. 2022. Dostupné z: [https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/222411058091015/..](https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/222411058091015/)
- *European Council*. Online. In: Wikipedia: the free encyclopedia. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/European_Council.
- *ECI educational toolkit*. Online. <https://citizens-initiative.europa.eu/>. Dostupné z: https://citizens-initiative.europa.eu/schools/eci-educational-toolkit_en#Download-the-toolkit-material.
- Dodatečné zdroje uvedeny na příslušných místech prezentace.

Úryvek:

Timothy Snyder: Cesta k nesvobodě (str. 63)

Ukázalo se, že EU je po rozpadu impéria bezpečným útočištěm i pro většinu někdejších komunistických zemí východní Evropy, ač v odlišném smyslu. Ve třicátých a čtyřicátých letech padly východoevropské země založené po první světové válce za oběť nacistickému Německu nebo sovětské říši, případně oběma. Po vlně revolucí v roce 1989 vyjádřili nově zvolení reprezentanti východoevropských zemí, osvobozených zpod sovětské nadvlády, přání začlenit se do evropského projektu. Tento „návrat do Evropy“ představoval reakci na poučení z let 1918 a 1945: bez širěji pojaté struktury je národní stát neudržitelný. V roce 1993 začala Evropská unie uzavírat s východoevropskými zeměmi asociační dohody, čímž se zakládal právní vztah. Devadesátá léta vytyčila tři principy členství v EU: konkurenceschopnou tržní ekonomiku, demokracii plus lidská práva a správní aparát schopný implementovat evropské zákony a opatření. V letech 2004 a 2007 přistoupilo do Evropské unie sedm postkomunistických zemí (Polsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Česká republika, Slovensko a Slovinsko) a trojice někdejších sovětských republik (Estonsko, Litva a Lotyšsko). V roce 2013 se k unii připojilo i Chorvatsko. Nevelká politická jednotka, jež selhala po roce 1918 i 1945, nyní mohla přežít díky ustavení evropské struktury na podporu suverenity. V roce 2013 už unie zahrnovala jak metropole někdejších námořních impérií, která se rozpadla po druhé světové válce, tak někdejší periferie pevninských impérií, která se rozpadla během první světové války či po ní.

- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/222411058091015/>

Orgány EU

- Nadnárodní a mezivládní přístup
 - Instituce pak hájí buď EU jako celek, nebo členský stát
 - **Tomu odpovídají i jejich postoje vůči legislativě**
- Mezivládně orientované instituce:
 - Evropská rada
 - Rada EU – zájmy členských států
- Nadnárodně orientované instituce:
 - Evropská komise – obecné zájmy EU
 - Evropský parlament – zájmy občanů EU

Evropská rada

- = European Council
- „dává Unii nezbytné podněty pro její rozvoj a vymezuje její obecné politické směry a priority“
- **Nemá pravomoc schvalovat právní předpisy**
- V čele Evropské rady stojí předseda – v současné době je jím **Charles Michel 2019-24**
 - = president of the European Council
 - Funkční období 2,5 roku
 - Zastupuje EU navenek
- dále ji tvoří nejvyšší představitelé členských států a předseda Evropské komise.
- Zasedá po dobu několika dní (4x ročně)
 - Evropské summity
- http://en.wikipedia.org/wiki/European_Council

Dělení politik

- Dle oblastí
 - Např. doprava, zemědělství
- Dle rozhodování Rady EU
 - Kvalifikovanou většinou – Nadnárodní charakter
 - Většinou se jedná o tento případ
 - Jednomyslné – Mezivládní charakter
 - <http://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/voting-system/unanimity/>
 - Daně, sociální dávky... A???
 - <https://nazory.aktualne.cz/komentare/orban-ukazuje-jak-nas-jednomyslnost-hlasovani-v-eu-ohrozuje/r~e3cdf62c9b3b11eeb1f50cc47ab5f122/>
 - https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/rozhovor-ministr-martin-dvorak-jednomyslnost-eu-orban_2312151244_ava
 - <https://echo24.cz/a/H5J7d/zpravy-domaci-ministerstvo-zahranici-pravo-veta-v-eu-ministr-dvorak>
 - Např. daně jsou zajímavou oblastí politiky EU – viz [ODKAZ](#)
- Aktivita č.2
 - <https://www.consilium.europa.eu/cs/general-secretariat/corporate-policies/transparency/open-data/voting-results/>

Kompetence

- EU X členských zemí
- Členské země mohou v jistých oblastech uzavírat právní akty jen do té míry, do jaké jim to umožní existující legislativa Unie.
- 3 kategorie pravomocí
 - Výlučné pravomoci
 - Celní unie, měnová a obchodní politika
 - Rozhoduje jménem všech členských států

Kompetence

- Sdílené pravomoci
 - Oblast zemědělská, sociální nebo energetická
 - Členské státy vykonávají svou pravomoc tam, kde EU doposud pravomoc nemá
- Koordinační pravomoci
 - Oblast kultury, cestovního ruchu, vzdělávání
 - Přednostně rozhodují členské státy

O čem může EU vydávat právní předpisy?

Celní unie

Pravidla
hospodářské
soutěže

Měnová politika

Obchod

Mořské rostliny a
živočichové

Jednotný trh

Zaměstnanost a
sociální věci

Zemědělství

Rybolov

Životní prostředí

Ochrana
spotřebitele

Doprava

Transevropské sítě

Energetika

Spravedlnost

Základní práva

Migrace a vnitřní
věci

Veřejné zdraví

Výzkum a vesmír

Rozvojová
spolupráce a
humanitární pomoc

Právo EU

- EU má právní subjektivitu (od Lisabonské smlouvy)
 - Uzavírá smlouvy svým jménem
- Evropské právo
 - Soubor právních norem vymezujících její fungování
- Acquis communautaire
 - Veškeré legislativní i nelegislativní akty EU
 - Primární právo
 - Zakládající smlouvy, revize, další změny (Slučovací smlouva)
 - Sekundární právo
 - Právní akty vedoucí k cílům z primárního práva
 - 5 typů

Sekundární právo

1) Nařízení (Regulation)

- Po přijetí hned součástí národních legislativ
- Závazná pro všechny státy ve všech částech

2) Směrnice (Directive)

- Závazné v cíli pro všechny státy
- Prostředky si státy určují samy a vytváří vlastní právní

akty

3) Rozhodnutí (Decision)

- Závazná jako nařízení, ale jen pro dané státy

4) Doporučení

- nezávazná

5) Stanoviska

- nezávazná

Legislativní proces - zjednodušeně

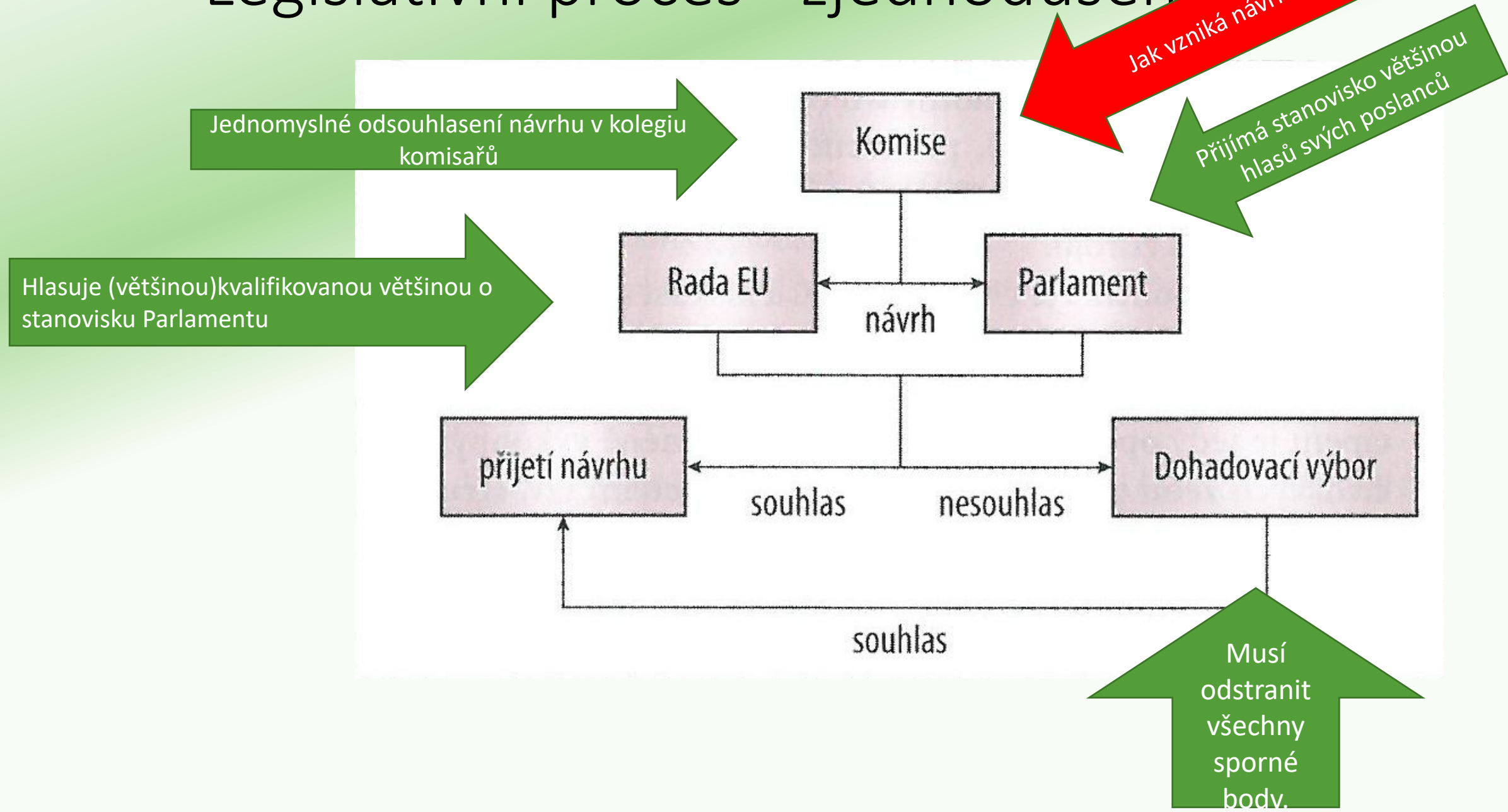
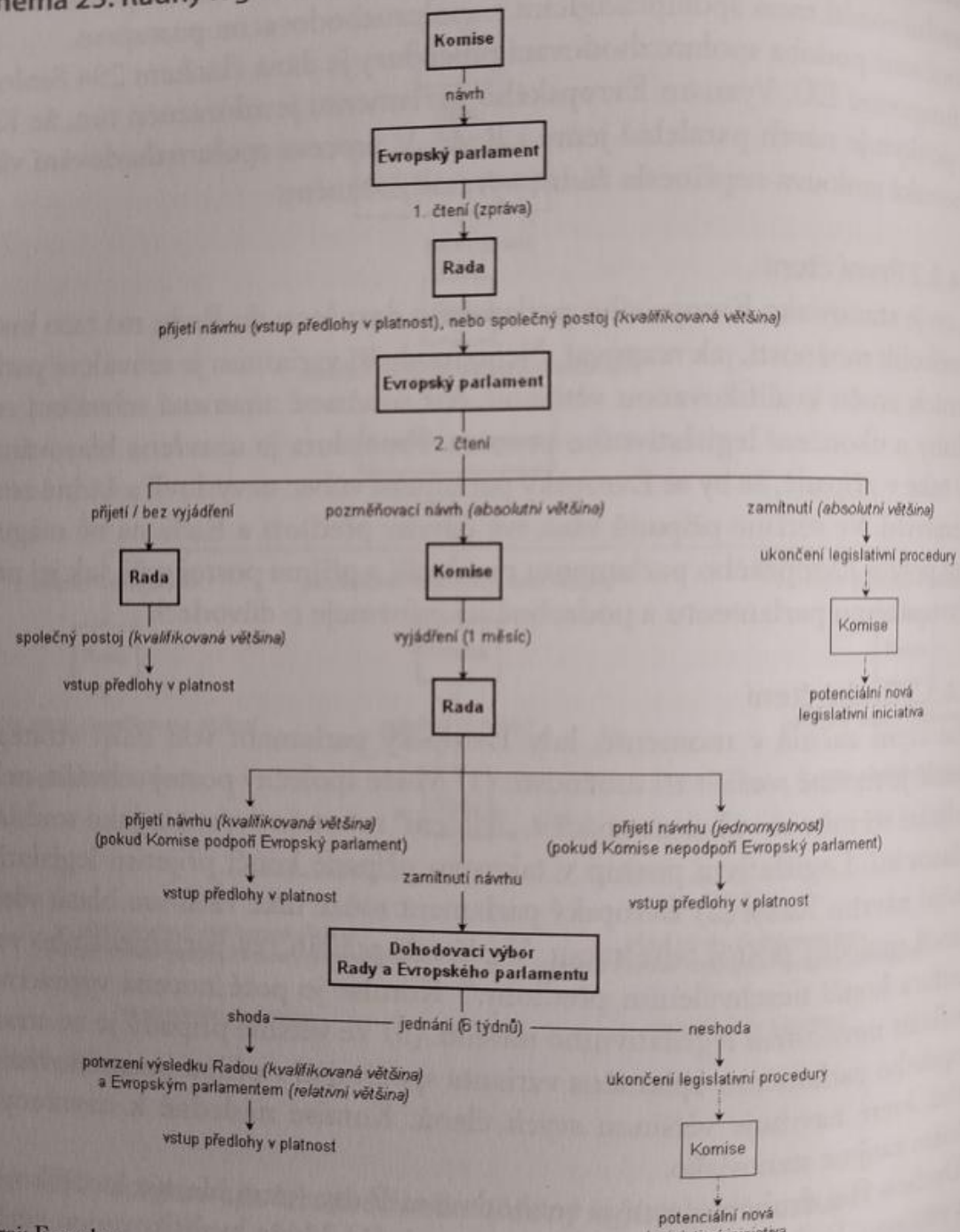

Schéma 25: Řádný legislativní postup (spolurozhodování)

Jak vzniká návrh

- Potřeba...
- Zelená kniha
- Bílá kniha
- Legislativní návrh
- Hlasování komise (bez diskuze)

Co-funded by
the European Union

Evropská rada, Evropská komise a Rada EU a jejich role v legislativním procesu EU

Název projektu: **Naše EU - Cesta "domů" do Evropy**

Výzva: ERASMUS-JMO-2023-OFET-LEARNING-EU

Číslo projektu: 101127073 Název tématu

Evropská rada

- V čele Evropské rady stojí předseda
 - = president of the European Council
- dále ji tvoří nejvyšší představitelé členských států a předseda Evropské komise.
- „dává Unii nezbytné podněty pro její rozvoj a vymezuje její obecné politické směry a priority“
- **Nemá pravomoc schvalovat právní předpisy**

RADA EU

- = Council of The European Union
- Předseda: Jednotlivé země, střídání co 6 měsíců
- Sídlo: Brusel, Lucemburk, předsednická země
- Rada nemá stálé členy.
 - Ministři projednávaných oblastí
 - Předseda – ministr dané oblasti předsední
- **Primární úkoly:**
 - Tlumočí názory států EU
 - Koordinuje politiky EU
 - Formuje zahraniční a bezpečnostní politiku EU dle ER.
 - Uzavírá dohody mezi EU a dalšími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi
 - Přijímá rozpočet (spolu s EP)
 - **Vyjednává a přijímá zákony EU (společně s parlamentem)**

Francie	leden–červen	2022
Česká republika	červenec–prosinec	2022
Švédsko	leden–červen	2023
Španělsko	červenec–prosinec	2023
Belgie	leden–červen	2024
Maďarsko	červenec–prosinec	2024
Polsko	leden–červen	2025
Dánsko	červenec–prosinec	2025
Kypr	leden–červen	2026
Irsko	červenec–prosinec	2026
Litva	leden–červen	2027
Řecko	červenec–prosinec	2027
Itálie	leden–červen	2028
Lotyšsko	červenec–prosinec	2028
Lucembursko	leden–červen	2029
Nizozemsko	červenec–prosinec	2029
Slovensko	leden–červen	2030
Malta	červenec–prosinec	2030

Rada EU

- Kvalifikovaná většina (většinou):
 - Dvojí většina:
 - Alespoň 55 % zemí (15) (superkvalifikovaná většina: 19)
 - Alespoň 65 % obyvatel EU
- Zablokování rozhodnutí:
 - 4 země
 - 35 % obyvatel EU
- Citlivá témata: jednomyslně
- Procedura a administrativa: prostá většina
 - Superkvalifikovaná většina
 - Pokud Rada nerozhoduje na návrh Komise, nebo vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, je od 1. listopadu 2014 většina vymezena jako tzv. superkvalifikovaná – nejméně 72 % členů Rady zastupujících členské státy, které představují nejméně 65 % obyvatelstva.

Evropská komise

- = European Commission
- Sídlo: Brusel + Lucemburk + zastoupení v každé členské zemi
- Prioritou jsou zájmy unie
- 5leté funkční období
- Administrativní aparát tvoří asi 33 033 úředníků
 - http://ec.europa.eu/civil_service/about/figures/index_en.htm
- Komisi předsedá **Ursula von der Leyenová (2019-2024)**
- 27 komisařů
 - každou členskou zemi reprezentuje jeden. Předseda Komise přiděluje každému komisaři na jeho pětileté funkční období určitou oblast politiky.
 - Jmenování všech komisařů včetně předsedy musí schválit Evropský parlament. Jemu jsou také komisaři odpovědní během funkčního období a jedině Evropský parlament má právo vyslovit Komisi nedůvěru a rozpustit ji.
 - Fungování Komise zajišťuje personál, který se skládá z administrátorů, právníků, ekonomů, překladatelů, tlumočnicků, asistentů atd. Ti všichni jsou sdruženi do útvarů známých jako generální ředitelství (GR).

Evropská komise

- Úkoly:
 - Dohlíží na řádné provádění politik EU:
 - **předkládá návrhy právních předpisů Parlamentu a Radě**
 - spravuje rozpočet EU a přerozdělování finančních prostředků
 - dohlíží na dodržování evropského práva (spolu s Evropským soudním dvorem)
 - reprezentuje Evropskou unii na mezinárodní scéně (např. při uzavírání dohod mezi EU a ostatními zeměmi)

Nové právní předpisy

- Komise je jediným orgánem EU, který Parlamentu a Radě předkládá k přijetí právní předpisy, které mají:
 - chránit zájmy EU a jejích občanů v otázkách, které nelze účinně řešit na vnitrostátní úrovni
 - zajistit správnost technických údajů na základě konzultací s odborníky a veřejností
- společně se Soudním dvorem zajišťuje, aby byly právní předpisy EU řádně uplatňovány ve všech členských státech

Průběh rozhodování Evropské komise

- Rozhodnutí jsou obvykle přijímána na základě konsenzu, může však dojít i k hlasování. V tomto případě se rozhodnutí přijímají prostou většinou, přičemž každý komisař má jeden hlas.
- Daným tématem se poté zabývá příslušné generální ředitelství (v čele s generálním ředitelem, který se zodpovídá příslušnému komisaři). Obvykle se tak děje **formou konceptu legislativních návrhů**.
- Ty jsou poté znovu předloženy komisařům ke schválení během jejich týdenního zasedání, po němž se stanou oficiálními a zašlou se Radě a Parlamentu do další fáze legislativního procesu EU.

Přehled členů Junckerovy komise 2014-2019

- http://ec.europa.eu/commission/2014-2019_cs

Přehled členů LeYenové komise 2019-2024

- <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2989550-infografika-podivejte-se-na-slozeni-nove-evropske-komise>

Co-funded by
the European Union

Role evropského parlamentu v legislativním procesu

Název projektu: **Naše EU - Cesta "domů" do Evropy**

Výzva: ERASMUS-JMO-2023-OFET-LEARNING-EU

Číslo projektu: 101127073 Název tématu

Evropský parlament

- Délka mandátu: 5 let
- Počet poslanců: 705 (ČR: 21)
- Zastupují cca 450 milionů občanů EU
- Brusel, Štrasburk, Lucemburk (generální sekretariát – administrativa)
- Přijímá evropskou legislativu (společně s Radou EU)
- Evropský parlament má tři hlavní úlohy:
 - společně s Radou projednává a schvaluje právní předpisy EU
 - vykonává dohled nad dalšími orgány EU, zejména Evropskou komisí, a kontroluje tak demokratičnost jejich fungování
 - společně s Radou projednává a přijímá rozpočet EU.
- Větší moc parlamentu se od Lisabonské smlouvy uplatňuje především v těchto oblastech: zemědělství, energetická politika, imigrace a finanční prostředky EU.
- Parlament také dává souhlas k některým důležitým rozhodnutím, mezi něž patří i přijímání nových zemí do EU.

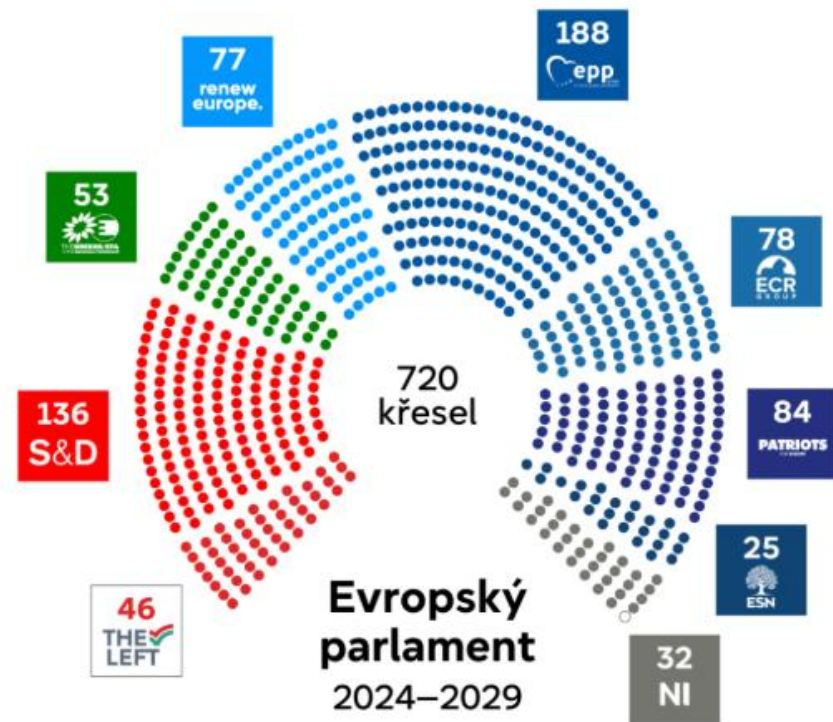

Předsedkyně EU
parlamentu

Roberta Metsolová
– 2022-2024

Evropský parlament

- Evropští poslanci nezasedají v poslaneckých lavicích podle své státní příslušnosti, ale na základě příslušnosti k **politické skupině**.
 - **NI** - Nezařazení poslanci
- Od roku 2009 je podle jednacího řádu Evropského parlamentu politická skupina tvořena nejméně 25 poslanci zvolenými v alespoň sedmi členských státech.
- Členové:
<http://www.europarl.europa.eu/meps/cs/search.html>

> Poslanecký klub Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů)

> Skupina Progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu

> Skupina Patrioti pro Evropu

> Skupina Evropských konzervativců a reformistů

> Skupina Renew Europe

> Skupina Zelených / Evropské svobodné aliance

> Levice v Evropském parlamentu - GUE/NGL

> Skupina Evropa suverénních národů

Příklady výborů Evropského parlamentu (celkem 27)

- <http://www.euroskop.cz/8468/2306/clanek/memo-vybory-evropskeho-parlamentu/>

AFET

Zahraniční věci

DEVE

Rozvoj

INTA

Mezinárodní obchod

BUDG

Rozpočet

CONT

Rozpočtová kontrola

ECON

Hospodářství a měna

EMPL

Zaměstnanost a sociální věci

ENVI

Životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

ITRE

Průmysl, výzkum a energetika

IMCO

Vnitřní trh a ochrana spotřebitelů

TRAN

Doprava a cestovní ruch

REGI

Regionální rozvoj

AGRI

Zemědělství a rozvoj venkova

PECH

Rybolov

CULT

Kultura a vzdělávání

JURI

Právní záležitosti

LIBE

Občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

AFCO

Ústavní záležitosti

FEMM

Práva žen a rovnost pohlaví

PETI

Petice

DROI

Lidská práva (podvýbor)

SEDE

Bezpečnost a obrana (podvýbor)

VIDEO prezentace

- https://multimedia.europarl.europa.eu/cs/video/how-it-works-the-european-parliament_V003-0071
- Otázky v pracovním listu

Co-funded by
the European Union

Iniciativa občanů

Název projektu: **Naše EU - Cesta "domů" do Evropy**

Výzva: ERASMUS-JMO-2023-OFET-LEARNING-EU

Číslo projektu: 101127073 Název tématu

VIDEO prezentace

- <https://audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-231323?language=EN&subtitles=cs>

- Občanská iniciativa
 - Výzva komisi k přijetí nové normy
 - Milion občanů, 1/4 zemí(7), v průběhu jednoho roku
 - Komise posléze rozhodne o dalších opatřeních
- <https://citizens-initiative.europa.eu/> cs

K čemu občanská iniciativa slouží?

- umožňuje aktivně se zapojit **do tvorby politiky EU**
- výzva Evropské komisi, aby za účelem řešení problému navrhla nový právní předpis EU

Jak postupovat při organizování iniciativy?

- Před zahájením vlastní iniciativy musíte vytvořit skupinu organizátorů.
- Ta se musí skládat nejméně ze 7 občanů EU z nejméně 7 různých členských států
 - věkový limit pro účast ve volbách do Evropského parlamentu
- Poté musíte Komisi předložit žádost o registraci iniciativy. Před registrací Komise ověří, zda iniciativa splňuje určitá právní kritéria – zejména to, zda spadá do oblasti, v níž má Komise pravomoc jednat.
- Jakmile je iniciativa zaregistrována, stanovíte si počáteční datum, od kterého budete na podporu své iniciativy shromažďovat od občanů z celé EU podpisy.

Aby byla iniciativa úspěšná a vy jste dosáhli svého cíle

- musíte získat nejméně 1 milionů platných podpisů
- signatáři musí být nejméně ze 7 zemí EU (a zároveň musíte dosáhnout minimálního počtu podpisů v každé z nich)
- Pokud vaše iniciativa veškeré podmínky splní, Komise se jí **smí zabývat**.
- Ve lhůtě 1 měsíce
 - proběhne vaše setkání s úředníky EU
- Ve lhůtě 3 měsíců
 - proběhne veřejné slyšení v Evropském parlamentu, kde budou organizátoři moci vysvětlit svůj záměr
- Ve lhůtě 6 měsíců
 - Komise vydá formální odpověď a vysvětlí, zda a proč navrhne na základě iniciativy nový právní předpis či nikoli

Aktivita

Co-funded by
the European Union

Beseda

Název projektu: **Naše EU - Cesta "domů" do Evropy**

Výzva: ERASMUS-JMO-2023-OFET-LEARNING-EU

Číslo projektu: 101127073 Název tématu

Reflexe a diskuze

- Zodpovězte otázku č.1. v pracovní listu
- Zodpovězte otázku č.2. v pracovní listu
 - Svě odpovědi proberte se sousedem v lavici
- Zodpovězte otázku č.3. v pracovní listu